

“Hi ha prou terres de cultiu al món per a alimentació i biocombustibles”

Giuliano Grassi (Florència, 1929) és secretari general de l'Associació Europea de Productors de Biomassa des de fa set anys. En aquesta entrevista defensa la viabilitat dels biocombustibles i critica l'increment de preus de productes bàsics propiciat per l'especulació.

Laprovisionament energètic és potser el repte més important que afronta la humanitat. L'Agència Internacional de l'Energia ha dit que estem davant la tercera crisi mundial del petroli.

Com podem afrontar aquesta situació?

—La humanitat ha esdevingut conscient de les restriccions que implica proveir-se només de petroli, gas i carbó. Disposem d'aquestes matèries

per a un període de cinquanta anys, almenys. Crec, això no obstant, que els principals constrenyiments amb què ens trobarem seran el transport de petroli i la generació d'energia. Hem de començar a potenciar uns altres recursos energètics i això passa per potenciar la bioenergia. Pel que fa a la biomassa, que és el que més conec, existeixen recursos suficients. Les estimacions per als 27 membres de la Unió Europea ens parlen d'una disponibilitat de recursos agroforestals de 1.500 milions d'hectàrees, que encara podrien augmentar més si continuem investigant en la línia de la recuperació, que s'eviti la degradació biològica. També hem de fer esforços per fer madurar la indústria de la biomassa i intercanviar el *know how* amb Rússia, els Estats Units, l'Índia...

Cal assenyalar, d'una altra banda, que a Europa encara resten moltes terres marginals, que no poden utilitzar-se per produir aliments. Les collites amb finalitats energètiques podrien fer-se en aquests espais. És il·lògic de pensar que la producció d'excedents alimentaris pugui exportar-se a tercers països més rics.

—Durant un temps, la biomassa semblava que havia de solucionar els problemes energètics del planeta. Però d'un temps ençà ha estat acusada de ser la causant de la fam al món.

—En primer lloc, cal assenyalar que hi ha prou terres de cultiu a tot el món per a donar resposta a la demanda alimentària i energètica. Les estadístiques apunten que hi ha 700 milions d'hectàrees disponibles per a cultiu de productes per a bioenergia a tot el món. Avui dia, es necessiten 1.300 milions hectàrees per a respondre a les necessitats alimentàries dels homes. Encara més, si es compleixen les estimacions, l'any 2050 la població mundial aplegarà als 9.000 milions de persones i, així i tot, hi haurà disponibles 750 milions d'hectàrees per a finalitats energètiques. Per tant, no és

cert que hi haja una competició entre energia i alimentació pel control dels cultius. El problema té a veure amb el tipus de conreus que es cultiven: canya de sucre, ordi, blat... Es tracta de cultius que no són gaire productius, que ocupen molta terra i que consumeixen molta energia.

—**A què atribuïu la campanya que aquests darrers mesos hi ha hagut contra la biomassa?**

—Crec que la gent jutja el que passa ara mateix i creu que no està bé. La producció, és veritat, no és eficient. S'ocupa massa terra per la productivitat que se'n trau. La realitat es pot criticar perquè podria millorar-se molt.

—**L'ONG Intermon Oxfam assegura que el 60% de l'augment de la demanda de cereals i olis vegetals és deguda al biodièsel, i que aquest és responsable d'un increment del 30% del preu. És veritat?**

—En part sí. S'ha produït el següent fenomen: quan la gent veu que el producte ha de pujar de preu per les expectatives de negoci que hi ha al seu voltant, en compra més i aleshores es produeix un increment artificial. Als Estats Units han arribat pràcticament al seu màxim de producció i ha hi hagut un increment de la demanda a l'estranger que ha contribuït a augmentar els preus mundials. Aquest canvi s'ha produït d'una manera molt ràpida i el sector i els actors que hi intervenen no han estat capaços de readaptar-se a la nova situació. L'increment dels preus dels productes bàsics no es deu als biocarburants només, sinó a l'atractiu que hi han trobat molts inversors.

—**Per tant, molta gent ha especulat amb el preu dels productes bàsics...**

—Sens dubte, s'ha produït un increment artificial dels preus.

—**La Unió Europea vol que, el 2020, el 10% del proveïment de carburants vinguen del biodièsel. Però un grup de trenta ONG han demanat la UE que ature les ajudes financeres que dóna als productors, en vista dels increments de preus que s'han registrat. Creieu que seria una manera correcta d'afrontar aquest problema?**

—En primer lloc, veig difícil que puguem aconseguir l'objectiu del 10% que es va marcar la UE perquè encara en som massa lluny. Detectem, a

banda, que no hi ha prou inversió en aquest camp, sobretot en etanol i, a més la conjuntura actual ens fa pensar que la situació no millorarà immediatament. Siga com siga, el potencial dels biocombustibles és molt gran i confiem que això ajude a atraure la inversió.

—**La biomassa està condemnada a viure dels subsidis? El *Financial Times* apuntava que els subsidis per a promoure els biocombustibles costarà als contribuents europeus entre 33.000 i 65.000 milions d'euros el 2020.**

—Això és veritat si continuem produint de la manera com ho fem ara. La manera de produir actual requereix molts subsidis. Crec que en el futur, amb les millores tecnològiques i agrícoles, la dependència dels subsidis es reduirà. A més, crec que si continua l'actual escalada de preus dels carburants, molt prompte els preus seran molt semblants.

—**El consumidor europeu hauria de conscienciar-se que cada volta pagarà més i més per l'energia?**

—Crec que els biocombustibles podrien tenir un cert efecte sobre el mercat energètic global. Ara per ara, i encara durant molt de temps, els combustibles convencionals continuen sent més rendibles que no els biocombustibles. La diversificació ajudarà a moderar el mercat. Ara els biocombustibles representen el 2% o el 3% de la producció, de manera que poden ser completament ignorats. Però un 10%, un 20% podria tenir un gran impacte en el mercat energètic i això serà positiu per als consumidors.

—**Algunes ONG acusen els biocombustibles d'augmentar la desforestació. Greenpeace els ha arribat a acusar de generar una "catàstrofe climàtica". Què en podeu dir, d'aquestes crítiques?**

—Això és una exageració. És cert que hi ha un problema de desforestació, per dues raons: d'una banda, els països industrialitzats necessiten la fusta; d'una altra banda, en llocs com l'Amazones hi ha desforestació perquè fan falta terres on es puguin produir aliments i ací s'ajunten els interessos dels uns per a traure'n profit i la necessitat dels altres, que només tenen aquest *modus vivendi*. Per tant, em sembla una mica injust criticar només els biocombustibles d'aquest problema. Amb les terres de cultiu existents al món n'hi ha prou

per a proveir la producció agrícola i la de biocombustibles. Localment, hi pot haver abusos incontrolats, però no de manera generalitzada. El quid de la qüestió és anar millorant la productivitat de les collites per no haver de recórrer a la desforestació d'espais naturals. Cal, per una altra banda, ajudar els productors locals en els països en desenvolupament. Els hem de donar educació, instruments, fertilitzants, llavors de qualitat... Ells utilitzen deu quilos de fertilitzants on nosaltres n'utilitzem 150. Mesures com aquestes ajudarien, de segur, a eliminar la fam.

—**L'economia mundial travessa una crisi. Aquesta conjuntura afavoreix o perjudica un sector emergent com el dels biocombustibles?**

—L'energia èdica ja és un negoci madur. La contribució de l'energia solar és baixa però s'incrementarà en el futur. La bioenergia rep l'excés dels Estats Units pel bioetanol. Hi ha moltes possibilitats d'inversió dins el camp de les energies renovables i crec que això motiva confusió entre els inversors, que són massa prudents. Cal tenir en compte que el benefici que els inversors extrauen de sectors com el petroli o el gas pot ser d'un 60%, mentre que dels biocombustibles, descomptant els subsidis, és del 10%. Espere que això canviï i que els inversors també acaben percebent els beneficis socials i ambientals que se'n trauen.

—**El transport és un dels sectors que més petroli consumeix. Hem sentit moltes voltes que un dia els cotxes, els camions... es mouran amb energia neta. Però fa la sensació que això no arriba mai i que les millores tecnològiques que s'aconsegueixen no s'apliquen. Per què?**

—Cal tenir en compte que la despesa en gasolina dóna grans beneficis als estats, ja que aquests la graven amb impostos que alimenten les seues caixes. Si aquests ingressos deixaren de percebre's, els estats tindrien molts problemes. Però tenim el cas de Brasil, on el 50% de les seues necessitats energètiques s'aconsegueix del conreu de l'1% del seu territori cultivable. Allí el preu del bioetanol, gràcies a la producció de canya de sucre, és quasi la meitat que el de la gasolina normal i, per tant, encara s'hi pot aplicar un impost.

Violeta Tena